

'Hallepoort 2.0. '

Partnerschapsprotocol

Tussen

de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis en het Federaal Wetenschapsbeleid, vertegenwoordigd door Géraldine David, Algemeen Directeur van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, en Thomas Dermine, federaal Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, hierna 'de KMKG' genoemd,

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigd door Ans Persoons, Staatssecretaris voor Stedenbouw en Erfgoed, hierna 'het Gewest' genoemd,

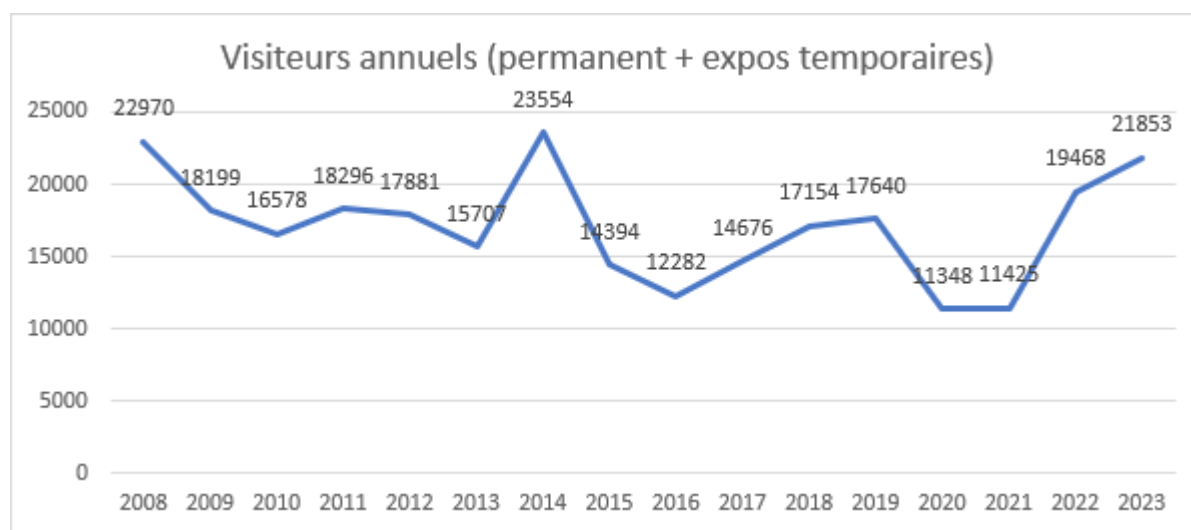
de Stad Brussel, vertegenwoordigd door haar College van Burgemeester en Schepenen, namens wie Philippe Close, Burgemeester, Delphine Houba, Schepen van Cultuur, en Dirk Leonard, Gemeentesecretaris, handelen in uitvoering van een besluit van de Gemeenteraad van 22 april 2024; hierna "de Stad" genoemd,

en

de vzw Paleis van Keizer Karel, vertegenwoordigd door Stéphane Demeter, voorzitter, en Anne Vandenbulcke, ondervoorzitter, hierna 'de vzw' genoemd.

Preambule

Het huidige aanbod van de Hallepoort werd in 2008 opgezet en ingehuldigd door de KMKG en het Gewest, in overleg met de Stad, als onderdeel van een Europees project getiteld 'Septentrion, de la ville forte à la ville durable' (programma Interreg IIIB). Centraal staat een permanente tentoonstelling gewijd aan de omwallingen van Brussel en de verdediging van de steden, met inbegrip van het symbolische aspect van de verhoudingen tussen de stad (meubilair van de ambachten en gilden) en de prins (processiepaarden, paradepantsers, enz.) onder het Ancien Régime. Er wordt regelmatig een tijdelijke programmering aangeboden rond het alledaagse stadsleven, met name gebaseerd op de Europese ethnologiecollectie van de KMKG, en de Brusselse thema's.

De werkingskosten voor de afgelopen drie jaar zijn als volgt (cursief gedrukte bedragen zijn ramingen):

	2021	2022	2023
Werking			
Ongediertebestrijding	653,40	€ 653,40	653,4
Water	3153,56	3250,00	3575
Elektriciteit	30677,69	12405,68	25556
Gas	15842,63	14015,28	26951,05
Onderhoud/schoonmaak	50899,67	52078,67	56525,31
Alarm Telefonie	5840,14	<i>6000,00</i>	5829,34
liften	3530,14	1765,05	4927,27
Onderhoud verwarming	<i>9000</i>	<i>10000</i>	10913
Afvalbeheer	560,48	560,48	748,54
Audiogids	4020,00	2412,00	2412,00
Personeel cafetaria		<i>700</i>	2997,12
Totale werkingskosten	124177,71	103840,56	141088,03

Personeel

Bewaking FTE	5	5	5
Kassapersoneel FTE	1,5	1,5	1,5
Wetenschappelijk personeel	1,5	1,5	1,5

Evaluatie bewakingskosten	220000	233000	270000
Evaluatie kassakosten	67000	71000	79000
Evaluatie kosten wetenschappelijk personeel	100000	110000	120000
Totale kosten Personeel	387000	414000	469000
Evaluatie totale bedrijfskosten	511177,71	517840,56	610088,03

In de eerste helft van 2023 hebben de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (KMKG) en het Federaal Wetenschapsbeleid (BELSPO) op vraag van Staatssecretaris Thomas Dermine een denkproces opgestart over de toekomstperspectieven van het Hallepoortmuseum.

Deze reflectie is methodologisch opgebouwd rond vier pijlers:

- Een brede enquête onder het publiek
- Een openbare ideeënoproep
- Een reeks adviezen van experts
- Een technische haalbaarheidsstudie

Na analyse van de resultaten van deze reflectie zijn de KMKG en de regionale en gemeentelijke overheden, medeondertekenaars van dit document, het eens geworden over een richting voor de herlancering van het Hallepoortmuseum: **een innovatieve museale ervaring gebaseerd op de geschiedenis van de Hallepoort en het stedelijk immaterieel cultureel erfgoed, 'Hallepoort 2.0'**, waarvan de implementatie het onderwerp is van het huidige partnerschap tussen de KMKG en de vzw, medegefinancierd door de betrokken partijen.

Het team van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, dat actief is in de Hallepoort, beschikt over de wetenschappelijke expertise en praktische ervaring om de site te beheren en te promoten en organiseert al meer dan 20 jaar elk jaar een tentoonstelling en tal van evenementen en activiteiten voor gezinnen, toeristen en schoolkinderen.

De vzw Paleis van Keizer Karel, die in 1998 werd opgericht door de Stad Brussel en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is sinds Brussel 2000 verantwoordelijk voor de openstelling van het Paleis van de Koudenberg voor het publiek en voor het culturele en toeristische programma, en sinds 2006 ook voor het regionale programma Erfgoedklassen en Burgerschap. De opgedane ervaring en expertise in deze twee gebieden zullen goed van pas komen bij de ontwikkeling van het concept.

Art. 1 Intenties voor de toekomst van de Hallepoort

Via het concept 'Hallepoort 2.0' moet deze vernieuwende museumervaring gebaseerd op de geschiedenis van de Hallepoort en het immateriële culturele erfgoed van de stad, in het bijzonder het erfgoed van Brussel dat op de UNESCO-lijst staat, een moderne, autonome museale operator worden met een eigen identiteit voor zowel de Brusselaars, de nationale bezoekers als de internationale toeristen, in een formaat dat een ontmoeting tussen deze doelgroepen mogelijk maakt. De Hallepoort behoudt een sterke, betekenisvolle, dynamische en symbolische museumfunctie, zowel voor de lokale omgeving als voor de nationale en internationale bezoekers, en biedt tegelijkertijd een participatief, experimenteel programma, gericht op evenementen, zodat het publiek het zich kan eigen maken.

Gebaseerd op de thema's die al aanwezig zijn in het huidige aanbod van de Hallepoort, integreert het nieuwe concept 'Hallepoort 2.0.' de volgende thema's:

- de geschiedenis van de stad in de Middeleeuwen en de Renaissance, die sterk aanwezig is in het stadslandschap (de Hallepoort is een van de belangrijkste overblijfselen, naast de torens van de eerste stadsmuur, het Stadhuis, de Kathedraal, het Paleis van de Koudenberg en verschillende middeleeuwse huizen, waaronder die op de Grote Markt, het Bruegelhuis, enz.), waarvan de collecties meubilair en de educatieve installaties die momenteel worden tentoongesteld op de eerste verdieping van de Hallepoort al een belangrijk onderdeel vormen;
- het levende immateriële culturele erfgoed (in het bijzonder de Brusselse folkloreverenigingen en de karakteristieke tradities en cultuuruitingen van Brussel die opgenomen zijn in de [inventaris van het regionale immateriële erfgoed](#)), waarvan de meubelcollecties die momenteel te zien zijn op de tweede verdieping van de Hallepoort, al een belangrijk onderdeel vormen;
- de stedelijke volkscultuur, zoals blijkt uit de etnografische collecties van de KMKG, die regelmatig en met succes worden tentoongesteld in de Hallepoort;
- de stedelijke panorama's en de ervaring van het stedelijke landschap gezien vanaf een hoog punt, waarvoor de openbaar toegankelijke loopbrug aan de voet van het dak al een belangrijke ondersteuning biedt;
- de verbeeldingsaspecten die de Hallepoort bij het publiek overbrengt (van een magisch sprookje tot een lugubere gevangenis over een gesloten en nutteloos museum) zijn ook wegen die kunnen worden benut om gevarieerde relaties met het publiek te activeren.

Het concept 'Hallepoort 2.0' zal worden ontwikkeld met een benadering die prioritair gericht is op gezinnen en jongeren, met inbegrip van de scholen, met de permanente verwelcoming van de Erfgoedklassen en Burgerschap in overeenstemming met de multiculturele dimensie van Brussel, die ook de aantrekkelijkheid van Brussel als toeristische bestemming weerspiegelt. De belangrijkste missie van het museum hier is het verspreiden en bemiddelen van kennis en het sensibiliseren van de waarden van het Brussels cultureel erfgoed. Het concept 'Hallepoort 2.0' zal worden opgevat als een museumbeleving waar je tijdens het bezoek van kan genieten.

Het concept 'Hallepoort 2.0' omvat een commerciële concessie die is aangepast aan het concept om de bezoekerservaring aan te vullen met een horeca-aanbod en een museumwinkel; om mogelijkheden te ontwikkelen voor het proeven van cultureel erfgoed in lijn met het museumprogramma; om een financiële bijdrage te leveren aan het budgettaire evenwicht van het concept en tot slot om bij te dragen aan de verlevendiging van de wijk.

Het concept 'Hallepoort 2.0' zal worden ontwikkeld en geëxploiteerd in overleg met de verenigingen die verantwoordelijk zijn voor de levende immateriële tradities, en zal een participatieve dimensie bevatten voor de bezoekers uit Brussel en daarbuiten, maar ook voor de bewoners en gebruikers van het omliggende park en de aangrenzende wijken. Het concept zal zich tot buiten de muren van de Hallepoort uitstrekken tot in het park en zo bijdragen om het gebied levendiger en aantrekkelijker te maken voor bezoekers, maar ook om er rust te brengen. Er zal worden gestreefd naar een nauwe samenwerking met de regionale en gemeentelijke overheden die verantwoordelijk zijn voor deze aspecten om het programmerings- en beheersgebied van de Hallepoort uit te breiden tot buiten de muren.

Het concept 'Hallepoort 2.0' zal een wetenschappelijke link onderhouden met de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, in het bijzonder door stukken uit de collecties te integreren in de permanente tentoonstelling en door de organisatie van tijdelijke tentoonstellingen mogelijk te maken.

Alle bovenstaande intenties worden op een transversale wijze geïmplementeerd en geïntegreerd in een open narratief waarin de Hallepoort een rode draad vormt door de thema's en tijdperken en ze met elkaar verweeft terwijl het een verbindende en verenigende navelstreng vormt.

Art. 2. Uitvoeringstraject van de intenties

Voorzover de uitvoering van de intenties vermeld in artikel¹ nog niet in detail is bestudeerd wat betreft de administratieve, technische en financiële haalbaarheid en aangezien de laatste restauratie van het gebouw (dak en kozijnen) door de Regie der Gebouwen is gepland voor de jaren 2024-2025, zijn de partijen overeengekomen het concept 'Hallepoort 2.0' met de volgende fasering uit te voeren:

Fase 1 (mei 2024 - april 2025):

- Behoud van het huidige aanbod van musea door de KMKG.
- Inplanting van een antenne Erfgoedklassen in de Hallepoort, vanaf september 2024, om
 - o tijdens het schooljaar 2024-2025 enkele activiteiten uit het huidige programma te organiseren, die het erfgoed van de Hallepoort onder de aandacht kunnen brengen;
 - o een verkennende fase uit te voeren om een of meer educatieve modules te ontwikkelen en te testen rond de Hallepoort en de thema's die zijn opgenomen in de intenties van artikel^{1, 2e} alinea.
- Aansturing door de vzw van een haalbaarheidsstudie die moet leiden tot de uitwerking van een operationeel project voor het concept 'Hallepoort 2.0', d.w.z. schets, voorontwerp, project in overleg met alle partijen van dit protocol, met integratie van alle intenties opgesomd in artikel¹ en met de steun van het architectenbureau JCAU, auteur van het visiedocument, waaruit de algemene oriëntatie van het concept is afgeleid.
- Zoektocht naar partnerschappen en identificatie van publieke en/of private financieringsbronnen voor de investerings- en werkingskosten van het toekomstige concept.
- Presentatie van een operationeel project voor het concept 'Hallepoort 2.0' aan de federale, regionale en gemeentelijke overheden in december 2024, inclusief een financieel plan.
- Ondertekening van een overeenkomst tussen de partijen waardoor het concept 'Hallepoort 2.0' kan worden geïmplementeerd volgens een specifiek faserings- en financieel plan, vóór de zomer van 2025

Fase 2 (april 2025 - 2026)

- Verbouwingswerkzaamheden die nodig zijn om het concept 'Hallepoort 2.0' uit te rollen en voor te bereiden op een toekomstige uitbating
 - o Inrichting voor de installatie van de ruimten voor activiteiten/workshops van de Erfgoedklassen
 - o Inrichtingen voor een commerciële concessie horeca + winkel
 - o Optimalisering van de presentatie en het beheer van de museumcollecties
 - o Gunning van een opdracht voor commerciële concessie horeca + winkel

Fase 3 (vanaf 2026)

Volledige uitbating van het concept 'Hallepoort 2.0'

Dit protocol betreft de activering van fase 1. Fase 2 en 3 zijn afhankelijk van de validatie van het conceptproject en de ondertekening van een toekomstige meerjarige samenwerkingsovereenkomst.

Art. 3. Verbintenis van de partijen

De KMKG verbinden zich ertoe om

- hun activiteiten op de site en het beheer van de collecties voort te zetten en zo de voortzetting van de federale actie ten voordele van de Hallepoort garanderen;
- de Hallepoort open te houden voor het publiek, binnen de grenzen van de middelen en de beperkingen van de werken, inclusief onthaal en bewaking, totdat het nieuwe concept operationeel is;
- mee te werken aan de ontwikkeling van het operationele project voor het concept 'Hallepoort 2.0' overeenkomstig de in artikel¹ vermelde intenties, door hiertoe het volgende in te zetten;
 - o de KMKG voor de uitwerking van de wetenschappelijke inhoud en het museumcircuit;
 - o Belpo in het bijzonder voor het advies van het bureau JCAU;

Het Gewest verbindt zich ertoe om

- om de vereniging in 2024 te financieren voor een bedrag van € 50.000 per jaar om de middelen te mobiliseren die nodig zijn om het project tot een goed einde te brengen;
- mee te werken aan de ontwikkeling van het operationele project voor het concept 'Hallepoort 2.0' overeenkomstig de in artikel¹ vermelde intenties, door hiertoe de betrokken regionale diensten te mobiliseren; Urban.brussels / Directie Cultureel Erfgoed, Visit Brussels, Image de Bruxelles en Leefmilieu Brussel...

De Stad verbindt zich ertoe om

- de vereniging in 2024 te financieren voor een bedrag van € 50.000 per jaar om de middelen te mobiliseren die nodig zijn om het project tot een goed einde te brengen;
- mee te werken aan de ontwikkeling van het operationele project voor het concept 'Hallepoort 2.0' overeenkomstig de in artikel¹ vermelde intenties, door hiertoe de betrokken regionale diensten te mobiliseren; het departement Cultuur/Sport/Jeugd en de departementen Stadsontwikkeling en Openbaar erfgoed (die hebben meegewerkt aan het onderzoek in 2023 en een project hebben ingediend).

De vzw verbindt zich ertoe om

- de uitwerking van het operationele project voor het concept 'Hallepoort 2.0' aan te sturen volgens de intenties geformuleerd in artikel¹;
- de ter beschikking gestelde middelen te gebruiken om het project tot een goed einde te brengen;
- vanaf de zomer van 2024 een antenne van de Erfgoedklassen in te richten in de huidige kantoren van de Hallepoort (tijdens de openingsuren van het museum) om
 - o tijdens het schooljaar 2024-2025 enkele activiteiten uit het huidige programma te organiseren, die het erfgoed van de Hallepoort onder de aandacht kunnen brengen;
 - o een verkennende fase uit te voeren om een of meer educatieve modules te ontwikkelen en te testen rond de Hallepoort en de thema's die zijn opgenomen in de intenties van artikel^{1, 2^e} alinea;

- de presentatie voor te bereiden van een operationeel project voor het concept 'Hallepoort 2.0', inclusief een financieel plan, in december 2024 en een voorstel voor een overeenkomst tussen de partijen in het voorjaar van 2025 om de volgende fasen te kunnen activeren.

Alle partijen van dit protocol verbinden zich ertoe partnerschappen en publieke en/of private financiering te zoeken om de investerings- en werkingskosten van het toekomstige concept te dekken, met inbegrip van in het bijzonder de inkomsten die worden gegenereerd door de activiteiten die in het toekomstige concept worden voorgesteld.

De KMKG, het Gewest en de Stad komen overeen om de toekomstige werkingskosten (verbruiksgoederen en personeel) van het nieuwe concept 'Hallepoort 2.0' ten laste te nemen, geraamd op 450.000euro per jaar, op basis van een verdeelsleutel van een derde per belanghebbende (KMKG, Gewest, Stad), onder voorbehoud van kostenvariaties die verband houden met de inflatie, op voorwaarde dat er voldoende financiële middelen zijn geïdentificeerd door de haalbaarheidsstudie en dat de voorwaarden van deze cofinanciering nauwkeurig worden beschreven in een driepartijenovereenkomst.

Dit protocol treedt in werking op de datum van ondertekening door beide partijen;

Gedaan te Brussel, op ...

Voor de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis en het Federaal Wetenschapsbeleid

Géraldine David
Algemeen Directeur van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis

Thomas Dermine,
Federaal Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ans Persoons,
Staatssecretaris voor Stedenbouw en Erfgoed

Voor de Stad Brussel

Dirk Leonard
stadssecretaris

Delphine Houba,
Schepen van Cultuur

Philippe Close
Burgemeester

Voor de vzw Paleis van Keizer Karel

Anne Vandenbulcke
Ondervoorzitter

Stéphane Demeter,
Voorzitter